

Llàgrimes de cocodril per Erbakan

La dissolució del Partit del Benestar és l'últim cop contra els islamistes i un avís que els militars boicotaran qualsevol intent de fer trontollar el laïcisme de l'estat i les bones relacions amb els EUA.

Les veus de protesta dels Estats Units i d'Europa no han servit de res i el tribunal constitucional turc ha dissolt el Partit del Benestar (Refah), de signe islamista, i ha inhabilitat l'ex-primer ministre, Necmettin Erbakan. Mes les crítiques no han estat gaire enèrgiques, perquè no volien molestar els militars que garanteixen l'estabilitat i el laïcisme d'un país que continua essent estratègic per a l'Aliança Atlàntica. Tampoc no consideren necessari haver de plorar llàgrimes de cocodril per Erbakan, un home respectat i temut per la seva intel·ligència i astúcia política.

La decisió del tribunal constitucional turc era cosa feta des que els militars van obligar a dimitir el primer ministre islamista, l'estiu passat. "Cal defensar la república dels perills interns i externs", va dir el general Sahap Tuncer. El perill intern era representat per Erbakan, que desafiava el laïcisme —un dels pilars del modern estat turc creat per Mustafa Kemal Atatürk, el 1923— i que s'havia acostat perillosament a l'Iran i Líbia, dos enemics dels amics dels generals, els EUA. Els militars, que es consideren amb dret d'interferir quan ho creuen convenient, com van demostrar amb el cop d'estat del 1980, tampoc no veien amb bons ulls els intents d'Erbakan de sabotar l'acord de cooperació militar amb Israel.

Erbakan ha adoptat una actitud de resignació i ha demanat als seus

seguidors que acceptin la mesura. El dirigent islamista és un gat vell que sap que la seva supervivència i la del moviment islamista exigeix de no enfrontar-se directament als militars. Va superar les crisis ante-

ARXIU / EFE

riors, el 1971 i el 1980, amb nota excel·lent. Quan l'exèrcit va tornar a les casernes, el 1983, va fundar el Refah Partisi, una formació que deu anys després va pujar com l'escuma arran de la mort de Turgut Ozal, amb tota seguretat el polític més carismàtic i valent des d'Atatürk. Ozal havia captat el vot islamista en el seu Partit de la Mare Pàtria, que volia ser interclassista. Amb l'ascensió del sector laic del partit, dirigit per l'actual primer ministre, Mesut Yilmaz, els islamistes només tenien l'opció del Refah.

Malgrat les prediques moralitzadores, el Refah no es podia considerar un partit excloent ni intransigent, com ho era el Front Islàmic

de Salvació d'Algèria (FIS) a l'època de les eleccions legislatives, el desembre del 1991, ni Erbakan és un exaltat germà musulmà egipci ni un aiatol·là iranià. El dirigent ara inhabilitat havia modelat un

partit que responia a les peculiaritats de Turquia, molt influïda per la cultura occidental i el laïcisme per decret sense plantejar-se la creació d'una república islàmica ni fustigar els no creients ni imposar normes de comportament als turcs. Sembla que la tasca del Refah serà continuada pel Partit de la Virtut, fundat pel batlle d'Istanbul, Tayyip Erdogan. El canvi de nom és una argücia que els militars permeten perquè saben que seria contraproduent de deixar orfes milions de turcs que havien votat la formació d'Erbakan. La

classe mitjana que viu a cavall d'Europa i Occident i els pagesos de l'Anatòlia emigrats a les grans ciutats: Istanbul, Ankarà, Izmir, Adana, se sentien representats per una força amb un projecte cultural propi, lligat a les arrels islàmiques de la societat turca i que, a diferència dels altres partits, no havia mogut escàndols financers als municipis que governava. La dissolució del Refah només és un avís dels hereus d'Atatürk sobre els límits que no pot ultrapassar el moviment islamista turc: no es pot escarnir el laïcisme ni fer amistats perilloses amb els dirigents àrabs i musulmans contestataris.

Necmettin Erbakan, primer ministre fins l'estiu passat, quan els militars van obligar-lo a dimitir. Aquest islamista moderat ha acceptat amb resignació la decisió recent del tribunal constitucional d'inhabilitar-lo.

Antoni Castel